

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. et Mgr. Karla Ulíka a Mgr. Josefa Straky v právní věci

žalobce:

J. V.

nar. X, bytem X

zastoupen advokátem Mgr. Markem Neméthem
sídlem Opletalova 55, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému:

Krajský úřad Středočeského kraje,
sídlem Zborovská 11, 150 21 Praha 5

za účasti

osob zúčastněné na řízení:

1) obec Hlásná Třebaň

sídlem Karlštejská 150, 267 18 Hlásná Třebaň

zastoupena advokátkou JUDr. PhDr. Karolinou
Spozdilovou, Ph.D.

sídlem Národní 416/37, 110 00 Praha 1

2) J. V.

bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2020, č. j. 106736/2020/KUSK, sp. zn. SZ 070152/2020/KUSK ÚSŘ/Hr,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaný k odvolání žalobce změnil podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) rozhodnutí Městského úřadu Beroun (dále jen „stavební úřad“) ze dne 6. 1. 2020, č. j. MBE/69099/2019/VÝST-Kp, sp. zn. 1063/2014/VÝST (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a to ve výrocích I a III. Tímto rozhodnutím bylo žalobci nařízeno, aby do tří měsíců od právní moci rozhodnutí odstranil stavbu „Kabel nízkého napětí, včetně napojení na stávající rozpojovací jističí skříň RXA“ na pozemcích parc. č. XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XCH v katastrálním území X (dále jen „stavba“ nebo „stavba kabelu“ či „stavba elektrické přípojky“ nebo též jen „elektropřípojka“). Změna provedená napadeným rozhodnutím spočívala v úpravě části výroku č. I, konkrétně ve formulační změně nařízení odstranění stavby, a v části výroku III v uložení náhrady nákladů řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je nezákonné a v řízení, které jeho vydání předcházelo, došlo k porušení procesních předpisů. Žalobce primárně namítá, že není vlastníkem stavby, přičemž žalovaný neodůvodňuje, jak k tomuto závěru dospěl, přičemž tento závěr nemá oporu ani ve správním spisu. V tomto ohledu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Žalovaný toliko uvádí, že řízení o odstranění stavby bylo vedeno s žalobcem, neboť nepožádal o dodatečné stavební povolení. Žalobce poukazuje rovněž na skutečnost, že od 1. 1. 2014 je stavba součástí pozemku, tedy i v tomto případě je stavba ve vlastnictví vlastníka pozemku, na němž se nachází, což však není žalobce, jemuž tak povinnost odstranit stavbu nemohla být uložena.
3. Dále žalobce namítá, že je mu nesprávně vytýkáno, že nepožádal o dodatečné stavební povolení, v důsledku čehož musí stavbu odstranit. Žalovaný však pomíjí, že již dne 21. 10. 2013 požádal syn J. V., narozený X (dále jen „J. V. ml.“ nebo „žadatel“) o řádné stavební povolení stavby Ekofarmy, jehož součástí jsou i uvedené elektrické přípojky. To je též dalším z důkazů svědčícím o tom, že žalobce nemůže být vlastníkem, když stavebníkem podle žádosti o stavební povolení je J. V. ml. Žalovaným nebylo objasněno, proč bylo třeba žádat o dodatečné stavební povolení, když v téže věci bylo požádáno o řádné stavební povolení. Nadto není zřejmé, proč by o dodatečné stavební povolení měl žádat žalobce, když o stavební povolení včetně elektrických přípojek řádně požádal J. V. ml. již v roce 2013. Žalobce dodává, že uvedené informace měl žalovaný mít od stavebního úřadu, případně si je měl zjistit z úřední povinnosti v rámci revizního principu, přičemž i sám žalobce jej na tyto skutečnosti v podaném odvolání výslovně upozornil.

4. Žalobce též namítá, že nebyl v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu vyrozuměn stavebním úřadem ani žalovaným o tom, že byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí a že má možnost se k nim vyjádřit a navrhnout důkazy. Pokud by správní orgány postupovaly procesně souladným způsobem, zjistily by, že žalobce není vlastníkem stavby, i to, že J. V. ml. coby vlastník stavby podal v roce 2013 žádost o řádné stavební povolení.
5. Konečně žalobce namítá, že podle § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), ve znění účinném do 31. 12. 2013, platilo, že stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují: podzemní a nadzemní vedení přenosové nebo distribuční soustavy elektřiny včetně podpěrných bodů a systémů měřicí, ochranné, řídicí, zabezpečovací, informační a telekomunikační technicky, s výjimkou budov.

Z uvedeného je zjevné, že žádné stavební povolení nebylo potřeba. K této námitce se žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž nevyjádřil.

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce vedení řízení s jeho osobou nerozporoval a v jeho průběhu ani jednou neuvedl, že by vlastníkem stavby byl někdo jiný. Žalovaný poukázal na skutkové okolnosti, za nichž byla realizace stavby zjištěna, tedy že na místě byl dne 12. 12. 2013 zjištěn řidič bagru, který uvedl, že práce koná pro žalobce, přičemž stavební úřad vycházel rovněž ze smlouvy o smlouvě budoucí s ČEZ Distribuce, a.s., kterou uzavřel rovněž žalobce. Tvrzení žalobce o tom, že J. V. ml. požádal pro stavbu elektrické přípojky o stavební povolení, se nezakládá na pravdě, stejně jako tvrzení, že tuto námitku žalobce uplatnil již v odvolání. Žalovaný uvádí, že o existenci J. V. ml. neměl žádnou informaci, stejně jako o tom, že by s ním bylo vedeno nějaké správní řízení. Žalovaný se pouze od stavebního úřadu dozvěděl, že s J. V. ml. je rovněž vedeno řízení podle § 129 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 3. 2015 ohledně jiné stavby, a to *Ekofarmy v Liškách* na pozemku parc. č. XG rovněž v katastrálním území X (dále jen „stavba Ekofarmy“). O dodatečné povolení na stavbu kabelu však nepožádali ani žalobce, ani J. V. ml. Dle žalovaného k porušení procesních práv žalobce v řízení nedošlo, neboť správní orgány obou stupňů na písemnostech vždy uváděly rovněž datum narození žalobce. Ze strany žalobce jde proto o účelové jednání, mající za cíl zpochybnit správní řízení. Dle žalovaného se žalobce mylí v názoru, že ke stavbě nebylo třeba stavebního povolení. Bylo k ní třeba územního rozhodnutí nebo územního souhlasu. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout, náhradu nákladů nepožadoval.
7. Osoba zúčastněná 1) ve svém vyjádření připomněla ustanovení § 509 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Stavba proto v tomto případě nemohla být součástí pozemku. Dále poukázala na to, že žalobce po celou dobu vedení řízení vlastnictví stavby elektrické přípojky nečinil sporným, přičemž zpochybňovat jej začal až po uplynutí delší doby, což svědčí o účelovosti takového jednání. K žalobcem tvrzené žádosti o stavební povolení podané J. V. ml. osoba zúčastněná 1) poukázala na to, že k realizaci stavby kabelu došlo ještě před pravomocným rozhodnutím o uvedené žádosti, což byl také důvod, proč řízení o ní nemohlo pokračovat. Stavební úřad proto správně zahájil řízení o odstranění stavby, které vedl s tím, kdo jako vlastník stavby vystupoval, jelikož obě řízení byla na sobě nezávislá. Rovněž žalobní námitku porušení procesních práv je třeba posuzovat ve světle toho, že žalobce počal vlastnictví ke stavbě zpochybňovat až po řadě let vedení řízení. Osoba zúčastněná 1) se ztotožňuje s názorem

žalobce, že stavba nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení, nicméně žalobce opomíjí skutečnost, že vyžaduje rozhodnutí o umístění stavby nebo jeho ekvivalent podle stavebního zákona. Osoba zúčastněná 1) s umístěním stavby trvale nesouhlasí, je přesvědčena o tom, že by žaloba měla být zamítnuta a žádá přiznat náhradu nákladů řízení, kterýžto nárok odůvodňuje právní složitostí věci vymykající se běžné právní záležitosti ve spojení s tím, že je malou obcí bez vlastního právního oddělení.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

8. Soud usnesením ze dne 28. 3. 2022 řízení o žalobě přerušil (neboť v rámci zkoumání podmínek řízení mu vyvstaly pochybnosti o včasnosti žaloby) do rozhodnutí žalovaného o žádosti žalobce na určení neplatnosti doručení, resp. určení okamžiku doručení napadeného rozhodnutí dne 20. 8. 2020. Dne 14. 6. 2022 obdržel soud usnesení žalovaného ze dne 13. 6. 2022, č. j. 066042/2022/KUSK, sp. zn. SZ 029631/2022/KUSK-ÚSŘ/Hr, jímž bylo žádosti žalobce vyhověno a určeno, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno vhozením do schránky dne 20. 8. 2020.
9. Po vyjasnění data doručení napadeného rozhodnutí odpadl důvod přerušení řízení a soud konstatuje, že žaloba doručená dne 20. 10. 2020 je včasná. Soud dále ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
10. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl soud povinen přihlédnout i bez námítky, neshledal.
11. Při jednání konaném dne 22. 8. 2022 setrvali účastníci na svých dosavadních stanoviscích. Zástupce žalobce zdůraznil, že žalobce není vlastníkem stavby. Uvedl, že stavba elektrické přípojky byla zahrnuta do žádosti J. V. ml. ze dne 21. 10. 2013 o vydání společného územního a stavebního povolení na stavbu Ekofarmy (dále jen „žádost o povolení stavby Ekofarmy“). Projektová dokumentace připojená k uvedené žádosti obsahovala i stavbu elektrické přípojky a byla zpracována týměž projektantem. S ohledem na toto tvrzení provedl soud důkaz žádostí J. V. ml. ze dne 21. 10. 2013 tvořící součást správního spisu předloženého soudu žalovaným v související věci sp. zn. 51 A 23/2022, v níž je napadeno rozhodnutí o odstranění stavby Ekofarmy. Zjistil, že se týká stavby Ekofarmy na pozemku parc. č. XG, k žádosti je připojena projektová dokumentace (situační a koordinační výkresy), avšak nikoli ke stavbě elektrické přípojky. Žalobce reagoval sdělením, že tato část projektové dokumentace skutečně chybí. Zjistil to spolu s osobou zúčastněnou 2) při nahlížení do spisu u Městského úřadu Beroun v roce 2019, kdy součástí spisu nebyla žádná výkresová dokumentace k elektrické přípojce. Podle názoru žalobce byla vyňata a není tam dosud, navzdory tomu, že spolu s osobou zúčastněnou 2) žádali o její vyzvednutí z archivu. K tomuto tvrzení žalobce soudu předložil jako důkaz listiny, konkrétně Protokol o nahlížení do spisu vedeného stavebním úřadem k žádosti J. V. ml. o vydání povolení na stavbu Ekofarmy, sepsané dne 29. 7. 2019, do kterého žalobce uvedl, že „výkresová dokumentace ‚Ekofarma v Liškách‘ je vyňata ze spisu, který je archivován. Ve spisu č. 1058/2014/VÝST není informace o tom, že spisová dokumentace byla vyňata ze spisu 12518/2013/VÝST, o kterém není záznam ve spisu zn. 1058/2014/VÝST a žádá o dohledání spisu“. Soud dále konstatoval Protokol o nahlížení do téhož spisu ze dne 26. 8.

2019, jehož se i tentokrát zúčastnil žalobce a osoba zúčastněná 2) za účelem nahlédnutí do spisové dokumentace, která se vrátila z archivu na jejich žádost ze dne 29. 7. 2019. Žalobce do tohoto protokolu uvedl, že „Ve spisu jsme nenašli žádný dokument, který by svědčil o archivaci spisové značky 12518/2013 a 10562/2012 a nebylo postupováno v souladu se správním zákonem“. Žalobce i osoba zúčastněná 2) nahlíželi do předmětného spisu ještě dne 3. 5. 2021, v němž je zaznamenáno stanovisko žalobce, podle kterého „ve spise jsou 3 paré výkresové dokumentace el. přípojky“ (zde soud připomíná, že toto konstatování se vztahuje k projektové dokumentaci vedené ke stavbě Ekofarmy). Žalobce při soudním jednání dodal, že chybí i dokumentace k požární ochraně. Dále žalobce při jednání nahlédl do koordinační výkresu (situace) z 10. 10. 2012 a uvedl, že projektová dokumentace k elektrické přípojce není součástí tohoto výkresu, kde je pouze Ekofarma. Zopakoval, že projekt na elektrickou přípojku byl součástí celé projektové dokumentace ke stavbě Ekofarmy. Tímto tvrzením žalobce hodlá doložit, že není vlastníkem stavby elektrické přípojky.

12. S ohledem na námitky žalobce stran chybějící projektové dokumentace uplatněné při jednání a pouze za účelem větší srozumitelnosti soud uvádí, že pod sp. zn. 12518/2013/VÝST bylo stavebním úřadem vedeno řízení o žádosti J. V. ml. ze dne 21. 10. 2013 o vydání povolení na stavbu Ekofarmy, která bylo rozhodnutím ze dne 21. 11. 2013 zamítnuta a současně zastaveno řízení o povolení této stavby. Pod sp. zn. 1058/2014/VÝST pak bylo vedeno řízení o odstranění stavby Ekofarmy, jež bylo osobě zúčastněné 2) a J. V. ml. nařízeno rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 5. 8. 2021.
13. Zástupkyně žalovaného při jednání k tvrzením žalobce o chybějící dokumentaci konstatovala, že jde o účelovou námitku. Řízení byla stavebním úřadem vedena odděleně, jedno na odstranění Ekofarmy a druhé na odstranění elektropřípojky. Žalobce tuto námitku v řízení o odstranění elektropřípojky neuplatňoval a netvrdil, že by součástí původního řízení o vydání povolení k Ekofarmě byla žádost o elektropřípojku. Žalobce toto neuvedl ani ve svém odvolání. Projektová dokumentace prezentovaná při jednání nevypovídá o tom, že do žádosti o umístění a povolení

stavby Ekofarmy byla zahrnuta i žádost o elektropřípojku. Tvrzení žalobce o vyjmutí části projektové dokumentace na elektropřípojku neodpovídá žádnému rozhodnutí správního orgánu a je tak i v rozporu se správním spisem.

14. Zástupce žalobce ještě poznamenal, že rozhodnutí z 21. 11. 2013, jímž byla zamítnuta žádost žadatele J. V. ml. o umístění stavby Ekofarmy, a zastaveno řízení o povolení této stavby nebylo dosud vydáno, protože jeho adresátem byl žalobce, nikoli žadatel J. V. ml. Podle žalobce tak nebylo o žádosti dosud rozhodnuto. K tomu soud z již zmíněného souvisejícího spisu sp. zn. 51 A 23/2022 a v něm založeného správního spisu konstatoval rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2014, č. j. 023980/2014/KUSK, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 21. 11. 2013, v němž je žadatel J. V. ml. označen jako účastník řízení. Toto rozhodnutí bylo dle doručky doručeno J. V. (bez příznaku, zda st. či ml.) dne 6. 3. 2014, kdy také nabylo právní moci.
15. Zástupce žalobce soudu navrhl, aby jednání přerušil na jednu až dvě hodiny, kdy dodají příslušnou část projektové dokumentace s tím, že v tak krátkém čase by projektant nebyl schopen vytvořit zcela novou elektrodokumentaci. Soud tomuto návrhu z důvodu nadbytečnosti nevyhověl, neboť i kdyby existovala projektová dokumentace na stavbu

elektrické přípojky jako součást projektové dokumentace na stavbu Ekofarmy, nemůže tato skutečnost ničeho změnit na tom, že jak je soudu známo z jeho úřední činnosti (ze správního spisu předloženého ve věci vedené pod sp. zn. 51 A 23/2022), nebyla ani stavba Ekofarmy povolena. Řízení o žádosti J. V. ml. bylo stavebním úřadem zastaveno a odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaným zamítnuto. Žadateli a J. V. [v tomto řízení v postavení osoby zúčastněné 2)] bylo uloženo stavbu Ekofarmy odstranit.

16. Zástupce žalobce na závěr shrnul, že správní spis ve věci Ekofarmy byl veden špatně, byly z něj vyjímány přílohy. Žalobce není vlastníkem stavby elektropřípojky, protože byla součástí řízení o žádosti o povolení stavby Ekofarmy.
17. Pověřená pracovnice žalovaného závěrem poukázala na to, že žalobce se po celou dobu řízení o odstranění stavby elektrické přípojky hlásil k jejímu vlastnictví a nikdy nepopíral, že je stavebník, byl přistižen na místě při provádění stavebních prací, kdy vystupoval jako vlastník, a ani v odvolání ze dne 20. 1. 2020 proti rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby elektropřípojky netvrdil, ani nepředestřel žádné argumenty pro to, že on sám není vlastníkem nebo stavebníkem. Z tohoto důvodu nařídil stavební úřad odstranění stavby právě žalobci. Žalobce se proto až dodatečně nemůže tímto způsobem hájit. K tvrzení žalobce, že žádost o dodatečné povolení stavby byla podána již 21. 10. 2013 a že rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti J. V. ml. na povolení stavby Ekofarmy nikdy nenabylo právní moci, uvedla, že dne 5. 2. 2014 žalovaný zamítl odvolání žadatele J. V. ml. a rozhodnutí stavebního úřadu, jímž byla zamítnuta žádost o umístění stavby a zastaveno řízení o povolení stavby Ekofarmy, potvrdil. O žádosti J. V. ml. tak bylo pravomocně rozhodnuto a návrhové řízení bylo ukončeno. I kdyby přesto rozhodnutí nenabylo právní moci, nemůže se žalobce hájit tím, že probíhalo jiné řízení. A navíc v tomto řízení (o odstranění elektrické přípojky) žádná žádost o dodatečné povolení stavby podána nebyla. K námitce žalobce o porušení § 36 odst. 3 správního řádu konstatovala, že žalobce do spisu nahlížel dne 15. 7. 2019. Odmítla i námitku o tom, že stavba nevyžadovala povolení. Poukázala na odůvodnění rozhodnutí stavebního úřadu i žalovaného, v nichž je odkazováno na § 96 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, podle něhož stavba vyžadovala přinejmenším vydání územního souhlasu, tedy povolovacího aktu, jímž žalobce nedisponoval. Právní argumentace ohledně toho, že stavba podléhala vydání povolení ze strany stavebního úřadu, byla uvedena v odůvodnění rozhodnutí žalovaného, jímž k odvolání žalobce zrušil prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu ukládající žalobci odstranit stavbu elektrické přípojky.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

18. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující relevantní skutečnosti: Z úředního záznamu Městské policie města Černošice (dále jen „městská policie“) se podává, že dne 12. 12. 2013 obdržel strážník městské policie informaci od starosty obce Hlásná Třebaň o probíhajících nepovolených zemních pracích na pozemku parc. č. XC. Na místě samém strážník městské policie zjistil bagr obsluhovaný panem T., jenž uvedl, že zemní práce provádí pro žalobce. Žalobce se na místě nacházel rovněž, přičemž byl poučen a požádán o vysvětlení. Žalobce uvedl, že realizuje elektrickou přípojku k jedné z nemovitostí, o čemž je osoba zúčastněná 1) informována. Povolení k činnosti žalobce nepředložil. Dalším šetřením bylo zjištěno, že předmětný pozemek je ve vlastnictví osoby zúčastněné 1).

Uvedená zjištění byla postoupena stavebnímu úřadu. Přípisem ze dne 30. 12. 2013 učinil vůči stavebnímu úřadu oznámení o shora popsané činnosti také starosta osoby zúčastněné 1).

19. Dne 16. 1. 2014 vyzval stavební úřad žalobce k bezodkladnému zastavení prací spočívajících v realizaci stavby, které shledal prováděnými bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem. V záhlaví výzvy je jako stavebník označen J. V., nar. X; na doručence je uvedeno jméno a příjmení, bez data narození a vlastnoruční podpis žalobce. Dne 16. 1. 2014 oznámil stavební úřad žalobci a dalším účastníkům zahájení řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Současně byl žalobce poučen, že jako stavebník může žádat o dodatečné povolení stavby. Doručenka k oznámení je vyplněna a podepsána shodně jako u výzvy k bezodkladnému zastavení prací. Proti zahájení řízení se žalobce dne 31. 1. 2014 odvolal s tím, že stavba nevyžaduje povolení a ohlášení dle § 103 odst. 1 písm. e) bod 5. stavebního zákona. Stavební úřad dále písemností ze dne 30. 6. 2014 nařídil ve věci na 15. 7. 2014 ústní jednání. Také proti tomuto úkonu se žalobce odvolal podáním opatřeným vlastnoručním podpisem, jež bylo stavebnímu úřadu doručeno dne 10. 7. 2014, v němž uplatnil shodný důvod jako shora.
20. Rozhodnutím ze dne 26. 1. 2015, č. j. MBE/5300/2015/VÝST-Kp (dále jen „první prvostupňové rozhodnutí“), nařídil stavební úřad žalobci jako stavebníkovi (vlastníkovi) odstranění stavby (výrok I.), uložil žalobci povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II.) a výrokem II. stanovil podmínky 1-13 k odstranění stavby (pozn. soudu – druhý výrok II. měl být označen jako III.). Podle podmínky 1) měl žalobce stavbu odstranit do 2 měsíců od právní moci rozhodnutí.
21. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 27. 1. 2015 odvolání, o němž rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 9. 2015, č. j. 125379/2015/KUSK, tak, že napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil stavebnímu úřadu k novému projednání a rozhodnutí. Jako důvod žalovaný uvedl, že stavební úřad nevymezil správně a v potřebném rozsahu všechny účastníky řízení (neuvedl všechny majitele a spolumajitele dotčených pozemků) a neuvedl ani všechny pozemky, na nichž se stavba nachází. Současně žalobci vysvětlil, z jakých důvodů vyžadovala stavba elektrické přípojky územní souhlas stavebního úřadu.
22. Po vrácení věci nařídil stavební úřad ústní jednání spojené s ohledáním na místě na 22. 3. 2016. Žalobce se z jednání dne 16. 3. 2016 písemně omluvil pro dlouhodobou nemoc. Z protokolu o ústním jednání před stavebním úřadem vyplývá, že trasa elektrické přípojky je vedena při pravé hraně pozemků v hloubce cca 70 cm. Trasa byla určena zástupcem Lesy ČR, s. p. s přesností přibližně 1 metr. Při ukládání kabelu došlo ke změně nivelity pozemku komunikace, v důsledku čehož došlo k narušení a změně odtokových poměrů a tím k odtékání dešťové vody z horní části pozemků na zahradu parc. č. XCH (stavba ev. č. XJ).
23. Sdělením ze dne 10. 7. 2019 oznámil stavební úřad účastníkům řízení (v tomto okamžiku již žalobci i J. V. ml.), že bylo ukončeno shromažďování podkladů a vyzval je k uplatnění práva ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Písemnost byla žalobci doručena fikcí, při pokusu o doručení dne 12. 7. 2019 nebyl zastižen.

24. Ve věci poté stavební úřad znovu rozhodl druhým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 6. 1. 2020, jímž žalobci jako stavebníkovi (vlastníkovi) nařídil odstranění stavby (výrok I.), uložil mu předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby, včetně nutných opatření k vyloučení, omezení či ke kompenzaci případných negativních důsledků na životní prostředí v okolí stavby (výrok II.), povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč (výrok III.) a pro odstranění stavby stanovil podmínky (výrok IV.); dle podmínky 1) měla být stavba odstraněna do 30. 4. 2020. V odůvodnění uvedl, že k realizaci stavby bylo zapotřebí vydání územního souhlasu, jenž však žalobce neopatřil, a ani v archivu stavebního úřadu nebyly dohledány žádné doklady, které by svědčily o jejím povolení. Jde proto o stavbu nepovolenou, u níž je třeba nařídit její odstranění. Žalobce současně nepožádal o dodatečné povolení stavby, ač o tom byl výslovně poučen.
25. Proti tomuto druhému prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 18. 1. 2020 odvolání, v němž namítl nedostatky výroku, porušení správního řádu, uplynutí prekluzivní lhůty, za nehorázné označil chování majitelů okolních chat a porušování zákona o ochraně osobních údajů. Dne 2. 2. 2020 se odvolali také J. V. ml. a osoba zúčastněná 2), kteří zcela shodně pod bodem 4. uvedli (zkráceně), že „Všechny dokumenty ke stavbě jsou u vás, včetně souhlasu zastupitelstva. Vše bylo dodáno 21. 10. 2013. Očividně v tom děláte nepořádky vy. A děláte vše, jak si řekne starosta Hlásné Třebaně, i když víte, že je to proti zákonu a využíváte jen svoji moc z pozice úředníka státu ČR“
26. O odvoláních rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že změnil část výroku a část odůvodnění druhého prvostupňového rozhodnutí s tím, že po provedené změně se nařizuje vlastníku stavby J. V., nar. 2. 4. 1968, ve lhůtě do tří měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, odstranění stavby „Kabel nízkého napětí, včetně napojení na stávající rozpojovací jističí skřín R555“, na pozemcích parc. č. XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XCH (výrok I.), ruší se výrok II., ukládá se vlastníkovu uhradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč (výrok III.) a ruší se podmínky č. 1, 6, 9, 10, 14, 15 a 16 (výrok IV.) V odůvodnění žalovaný uvedl, že stavební úřad postupoval v řízení správně a v souladu se stavebním zákonem, přičemž se zabýval jednotlivými odvolacími námitkami vznesenými žalobcem. Dále vysvětlil, z jakých důvodů přistoupil ke změně druhého prvostupňového rozhodnutí ve výroku o nařízení odstranění stavby.

Posouzení žalobních bodů

27. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona platí, že „[s]tavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nabrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.“
28. Podle § 129 odst. 2 stavebního zákona „[s]tavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby uvedené v odstavci 1 písm. b). V oznámení zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Byla-li žádost o dodatečné povolení podána před zahájením řízení o odstranění stavby, má se za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti [...]“
29. Podle § 129 odst. 3 písm. a) stavebního zákona „[s]tavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že není umístěna v rozporu s cíli

a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území.“

30. Soud předesílá, že řízení o odstranění stavby je řízením sankční povahy, kdy je sankcionováno vytvoření protiprávního stavu, konkrétně nedodržení stanoveného procesního postupu, tedy pokud stavebník realizuje stavbu bez příslušného povolení.
31. Dále soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 11. 4. 2013, č. j. 7 As 154/2012-26, v němž bylo vysloveno, že v řízení o odstranění stavby může účastník namítat jen nesplnění podmínek upravených v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tedy že stavbu prováděl v souladu s rozhodnutím vydaným podle stavebního zákona nebo že stavba byla dodatečně povolena. V řízení o odstranění stavby totiž stavební úřad pouze posuzuje, zda je stavba provedena bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a zda stavba nebyla dodatečně povolena; mimo rámec předmětu řízení o odstranění stavby se proto ocitají veškeré námitky, které s výše přípustnou obranou účastníka řízení o odstranění stavby nesouvisí, popř. spadají do řízení o dodatečném povolení stavby (viz též rozsudek NSS ze dne 13. 9. 2017, č. j. 5 As 90/2017-22).
32. Ve světle výše uvedených judikturních závěrů soud konstatuje, že napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným, neboť jde o rozhodnutí, v němž je srozumitelně vysvětleno, z jakých důvodů přistoupily správní orgány k uložení povinnosti právě žalobci odstranit předmětnou stavbu. Tyto důvody soud dále rozvede ve vypořádání jednotlivých námitek.
33. Z obsahu správního spisu je zjevné, že žalobce v předmětném řízení o odstranění stavby elektrické přípojky žádnou přípustnou výhradu neuplatnil. Netvrdil, že stavbu provádí v souladu s rozhodnutím podle stavebního zákona, a netvrdil ani, že stavba byla dodatečně povolena. Svou pozornost upřel pouze na tvrzení, že stavba žádné povolení nevyžadovala.
34. Jádrem sporu je přitom otázka, zda byl žalobce v postavení osoby, které mohlo být odstranění stavby nařízeno. Žalobce totiž namítal, že není vlastníkem stavby.
35. V této souvislosti soud podotýká, že správní orgány obou stupňů nenakládaly příliš důsledně s pojmy **vlastník** a **stavebník**. V jejich písemnostech je totiž v souvislosti s označováním účastníka opakovaně užíváno „stavebník (vlastník)“, popř. „vlastník (stavebník)“, jakoby šlo o synonyma. To je však chybné nazírání. **Stavebníkem** je totiž „osoba, která pro sebe žádá vydání stavebního povolení nebo ohlašuje provedení stavby, terénní úpravy nebo zařízení, jakož i její právní nástupce, a dále osoba, která stavbu, terénní úpravu nebo zařízení provádí, pokud nejde o stavebního podnikatele realizujícího stavbu v rámci své podnikatelské činnosti; stavebníkem se rozumí též investor a objednatel stavby“ [§ 2 odst. 2 písm. c) stavebního zákona]. V citované definici přitom není vlastnické právo ke stavbě vůbec zmiňováno, co má svou logiku, neboť v případě nově vznikající výstavby ještě o vlastnickém právu ke stavbě nelze hovořit, ale i v případě již existující stavby může být její **vlastník** pouze v pozici zadavatele stavební zakázky, aniž by sám byl stavebníkem.

Podstatné tedy je, že vlastník stavby a stavebník nemusejí být nutně toutéž osobou, může se jednat i o osoby odlišné.

36. Z hlediska možnosti nařídit odstranit stavbu je přitom zásadní, kdo je jejím vlastníkem. Jak totiž plyne z § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, povinnost odstranit stavbu lze nařídit dvěma způsoby: Buďto se nařídí přímo vlastníkov (první možnost), nebo se nařídí stavebníkovi, je-li osobou odlišnou od vlastníka, nicméně i v takovém případě je nutno opatřit souhlas vlastníka (druhá možnost). V obou případech tedy musí být vyjasněno, kdo je vlastníkem stavby.
37. Jak přitom bylo uvedeno výše, v písemnostech správních orgánů (zejména stavebního úřadu) je poněkud nedůsledně uváděno podvojně označení „stavebník (vlastník)“ či „vlastník (stavebník)“, což skutečně může vzbuzovat dojem, jakoby správní orgány neměly otázku vlastnictví postavenu najisto.
38. Navzdory tomu však soud neshledal žalobu důvodnou. Soud totiž nemohl přehlédnout celkový kontext posuzované věci, kdy žalobce v průběhu celého správního řízení nikdy nezpochybňoval, že by nebyl vlastníkem předmětné přípojky. Již při prvním úkonu (viz záznam o policejní kontrole v odst. 18 tohoto rozsudku) se žalobce přímo na místě ke stavbě přihlásil jako její zadavatel, resp. jako osoba, jejímiž pokyny se měl řídit pan T., provádějící bagrovací práce. Vystupoval-li žalobce od počátku v této roli, pak soud považuje za zcela logické, že stavební úřad považoval za

vlastníka stavby (elektrické přípojky) a takto s ním také jednal, tedy vůči němu zahájil řízení o odstranění stavby. V průběhu celého prvostupňového ani odvolacího řízení přitom žalobce tuto svou roli nijak nezpochybnil, nepředestřel žádné skutečnosti, jimiž by své vlastnické právo k inkriminované přípojce jakkoli popřel. Ostatně, i smlouvu o budoucí smlouvě o dodávkách elektrické energie uzavřel žalobce, čímž jen umocnil dojem, že vystupuje jako vlastník. Otázku vlastnického práva k přípojce žalobce poprvé zpochybnil až v řízení soudním, kdy prvně namítl, zda to mohl být právě on, komu byla povinnost odstranit stavbu elektrické přípojky uložena. Vzhledem k žalobcovu předchozímu postoji ve správním řízení však soud toto tvrzení nemůže považovat za věrohodné. Soud naopak přisvědčuje žalovanému a osobě zúčastněné 1), že jde o tvrzení účelové.

39. Soud si je samozřejmě vědom, že řízení o odstranění stavby je řízením zahajovaným z moci úřední a že je primárně na správních orgánech zjistit všechny rozhodné skutečnosti (§ 3 správního řádu), tedy zkoumat, komu lze odstranění stavby uložit, s čímž se nedílně pojí nutnost identifikovat osobu vlastníka [§ 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona]. Soud však s ohledem na okolnosti posuzované věci shledal, že správní orgány této své povinnosti dostály, neboť se účastenstvím v řízení implicitně zabývaly formou akceptace postoje žalobce jako osoby, která je zadavatelem stavby, a tedy vystupuje jako její vlastník. Správním orgánům tak až do pravomocného skončení věci nevznikly žádné relevantní pochybnosti o tom, s kým mají vést řízení o odstranění stavby.
40. Pokud jde o vlastnictví stavby soud ve shodě s osobou zúčastněnou 1) připomíná větu první § 509 občanského zákoníku, podle které **liniové stavby**, zejména vodovody, kanalizace **nebo energetická** či jiná vedení, a jiné předměty, které ze své povahy pravidelně zasahují více pozemků, **nejsou součástí pozemku**. Stavba elektrické přípojky je přitom liniovou stavbou energetického vedení, proto ji nelze považovat za součást pozemku, na

němž byla (nedovoleně) vybudována. Z tohoto důvodu nelze za vlastníka této stavby bez dalšího označovat vlastníka pozemku. Elektrická přípojka je z pohledu § 509 občanského zákoníku samostatnou věcí bez ohledu na to, na jakém pozemku se nachází. Vlastníkem přípojky tedy může být osoba, která ji zbudovala či nechala zbudovat, aniž by byla vlastníkem dotčeného pozemku. Jak přitom bylo vyloženo výše, správní orgány obou stupňů měly legitimní důvod se domnívat, že vlastníkem elektrické přípojky je žalobce, a to právě s ohledem na jeho chování v průběhu celého správního řízení.

41. Soud tak dává za pravdu žalovanému, potažmo osobě zúčastněné 1), v jejich argumentaci, že stačí, že žalobce nečinil otázku svého vlastnictví spornou a uplatnil ji účelově až v žalobě.
42. Soud pak nepřisvědčil ani dalšímu důvodu, v němž žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí soud ověřil, že se žalovaný odvolací námitkou, že ke stavbě nebylo třeba žádného rozhodnutí či opatření stavebního úřadu, zabýval a neshledal ji důvodnou, když ve shodě se stavebním úřadem dospěl k závěru, že k ní bylo třeba územního souhlasu. Tento závěr správních orgánů je navíc věcně správný a žalobní námitka, že ke stavbě nebylo třeba žádného rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem, není důvodná. Žalobci lze přisvědčit v jeho názoru jen potud, že podle § 103 odst. 1 písm. e) bodu 10 stavebního zákona stavba nevyžadovala stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. Žalobce ovšem pomíjí, že stavební povolení nebo ohlášení nejsou jedinými povolovacími instituty stavebního práva. Podle § 96 odst. 2 písm. a) stavebního zákona bylo povinností stavebníka opatřit územní souhlas, který stačí v případech stavebních záměrů uvedených v § 103 stavebního zákona, což je i předmětná stavba. V tomto ohledu je tedy závěr žalovaného správný.
43. Důvodná není ani žalobní námitka, podle které nebyl žalobce ze strany stavebního úřadu vyrozuměn o shromážděných podkladech, v důsledku čehož neměl možnost se k nim vyjádřit. Ze správního spisu soud ověřil, že sdělení ze dne 10. 7. 2019, kterým byli účastníci řízení seznámeni s podklady rozhodnutí a poučení, že se k nim mohou vyjádřit ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, bylo žalobci doručeno na adresu jeho trvalého bydliště, na kterou mu stavební úřad po celou

dobu řízení písemnosti zasílal a na které žalobce reagoval. Ve správním spise se k tomuto úkonu stavebního úřadu nachází doručenka, z níž vyplývá, že písemnost byla žalobci doručena fikcí (viz odst. 23 shora). Na všech písemnostech stavební úřad od počátku uváděl datum narození žalobce, tudíž od počátku bylo zcela jasné, kdo je účastníkem řízení. Na věci nic nemění, že J. V. ml. má bydliště na stejné adrese. Za situace, kdy stavební úřad žalobci správně doručoval na adresu jeho trvalého pobytu, nemůže obstát námitka žalobce, že se o písemnosti snad z nějakého důvodu nedozvěděl, ostatně k tomu v žalobě ani žádné podrobnosti neuvádí. Stavební úřad tedy žalobce na jeho právech nijak nekrátil.

44. V posledku soud neshledal důvodnou ani námitku, podle které žalobce nemusel žádat o dodatečné stavební povolení, neboť o řádné stavební povolení požádal J. V. ml. již 21. 10. 2013. Dokumenty, které měl J. V. ml. předložit stavebnímu úřadu, se totiž vztahovaly k jeho žádosti o povolení stavby Ekofarmy, nikoli k předmětné stavbě elektrické přípojky. Na tom nic nemění ani to, že žalobce po vyhlášení rozsudku do spisu založil část projektové dokumentace, jež se údajně měla týkat stavby elektrické přípojky, neboť stále platí, že primárně šlo o vydání povolení na Ekofarmu, nikoli samostatně na

stavbu elektrické přípojky. Soud proto přisvědčuje žalovanému, jenž správně argumentuje tím, že ze strany žalobce žádná obrana o dodatečném povolení stavby elektrické přípojky nezazněla.

45. Soud proto (obdobně jako v rozsudku v související věci vedené pod sp. zn. 51 A 23/2022) shrnuje, že za situace, kdy žalobce nedisponoval povolením (rozhodnutím, opatřením či jiným úkonem tyto nahrazující) vyžadovaným pro provedení stavby, nebyl oprávněn zahajovat jakékoliv práce směřující k provedení stavby, např. budovat přípojky, provádět přípravné terénní úpravy či vykopávat základy [(srov. rozsudky NSS ze dne 14. 5. 2014, č. j. 1 As 43/2014 - 30, a ze dne 7. 5. 2010, č. j. 5 As 40/2009 - 77)]. Za situace, kdy stavební úřad zjistil provádění stavby bez příslušného povolení, byl podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona povinen zahájit řízení o jejím odstranění.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

46. S ohledem na výše uvedené soud podle § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítl (výrok I).
47. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení nebyl úspěšný. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly (výrok II).
48. Osobám zúčastněným na řízení soud náhradu nákladů nepřiznal podle § 60 odst. 5 s. ř. s., neboť jim neuložil plnění žádných povinností, v souvislosti s nimiž by jim náklady vznikly (výrok III).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 22. srpna 2022

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu